Carl Michael Bellman kötetéből

&

     35. episztola
     Zene: Egy 1774-ben Stockholmban is előadott francia operett balettbetéte.

     42. episztola
     Zene: Egy 1774-ben Stockholmban is előadott francia operett balettbetéte.
     Farkasok üvöltenek: ekkoriban nem volt ritkaság, hogy a farkasok egész Stockholm környékéig merészkedtek. Még 1871-ből is van adat rá, hogy farkast lőttek Stockholm megyében.

     53. episztola
     Tanto: az óvárostól délre elterülő egyik nagyobb sziget, a Södermalm nyugati csúcsa. Télidőben alkalmi vámállomás volt itt a szállítmányok részére, melyek a Mälaren-tó jegén át érkeztek a városba. A XVIII. sz. elején ez a gyéren lakott vidék a város legszegényebb körzetei közé tartozott. Az episztola címében szereplő T. a kocsma tulajdonosa volt. Ma újkeletű lakótelep épült itt, mellette nagy forgalmú vasúti híd vezet át a víz fölött.
     Zene: G. J. Vogler (1749–1814) Stockholmban is működő német zeneszerző egyik operájából vett dal változata.

     55. episztola
     Hammarby-vám: a Södermalm-sziget délkeleti partján volt. Bellman korában a szomszédos Nacka községhez tartozott.
     penge villan: a tekéző cimborák késsel húzzák meg a kuglipálya vonalait az esőtől felázott földön.
     öt felesre: azaz öt féldeci pálinkába fogadok.
     Zene: XVIII. sz.-i francia dalgyűjteményből.

     59. episztola
     Hiúz-kocsma: Vö. 11. episztola
     Danziger Doppelt-Bier: magas alkoholfokú és malátatartalmú sör.
     arany-pálinka: aranyfüstöt kevertek bele, hogy színét feljavítsák.
     boucles de nuit: fülbevaló (fr.)
     kalmük-pruszlik: gyapjúszövetből készült, mint a kalmükök által kikészített báránybut utánzata.

     hátán a tizenkét apostol: Ne gondoljunk itt valami modern, illusztrált nyári trikóra! Az olasz vásáros kis panorámaszekrényt cipel a hátán; benne bibliai jelenetek láthatók, így Dávid király is.
     acht schtiber: nyolc garas (ném.)
     dolce vino della pace: béke édes bora (olasz)
     l'ira di Dio arrivera bentosto a questa città: Isten haragja hamarosan utoléri ezt a várost. (olasz)
     Blir du bange? J ägte mänds horer! J Rumpevrickere! Är der ingen skam i jer? Tör J raabe sådan udi Bormästerens Gade, Fanden selv maa logere paa Raadhuset.: Beijedtél? Férjetek van, kurvák? Ti seggriszálók! Nem szégyellitek magatokat? Ha ilyen hangon mertek beszélni a polgármester utcájában, akkor a városházán maga az ördög az úr. (dán)
     Gebjörnamat: az orosz jobtvojematy kifacsart formája. Ebben a svéd változatban humoros értelme van: Etesd a medvéket.
     God dam you! How do you do? (Angol matrózok is vannak a kocsmában. Megnyilatkozásuk első fele természetesen káromkodás.)
     Machen Sie mir kein Schpasen nicht: Ne vicceljen velem! (ném.)
     Palla vinno ja olta tännä.: Ide a pálinkát meg a sört! (elferdített finn)

     62. episztola
     Gröna Lund (Zöld Liget) fogadó: a Djurgården (vö. 25. episztola) délnyugati részén, restaurált állapotban ma is meglévő, Bellman korában nem éppen elegáns kocsma volt, Fredman társaságának kedvenc tanyája. Ma Bellman-ház néven ismeretes, és mellette van a szintén Gröna Lundnak nevezett stockholmi Vidám Park egyik bejárata.
     Hoffbro, Lorenz Petter (1710-1759): Bellman korában hírneves naiv festő. Tulajdonképpeni foglalkozására nézve tapétaminta-festő és kártyakészítő kisiparos.
     Ekhó: a visszhang megszemélyesítője a rómaiaknál.
     Lund: itt röviden a Gröna Lund helyett.

     64. episztola
     Hornsgatan: a Södermalm-sziget főutcája.
     Skottgränd: sikátor; az óváros keleti főutcájáról

vezetett a rakpartra; hírhedt volt nyilvánosházairól.
     ülhet a rokka mögött: a kényszermunkára ítélt utcalányokat az ún. „fonóban” dolgoztatták.

     72. episztola
     Zene: Duni operettjéből. (Vö. 25. episztola)

     75. episztola
     Kraus, Josef Martin (1756–1792): III. Gusztáv korának talán legjelentősebb zeneszerzője, 1788 óta királyi karmester. Bellman közeli jó barátja és zenei tanácsadója volt, és ő zenésítette meg néhány szerzeményét.
     un poco lento: kissé lassabban (olasz)
     a tempo giusto: megfelelő ütemben (olasz)
     un poco forte: kissé erősebben (olasz)
     Zene: népszerű XVIII. sz-i polka.

     77. episztola
     Hiúz-kocsma: vö. 11. episztola
     láncon a medve: a legénység nemegyszer medvét tartott a fedélzeten, hogy a hosszú tengeri út unalmát elűzze.
     látogató: korabeli argó, de egyben bürokratikus szakmegjelölés is a hajókat felülvizsgáló alacsony rangú vámhivatalnokokra.
     God dam you: (Vö. 59. episztola)

     79. episztola
     Solgränden: az óváros főterétől, a Svéd Akadémia épülete mellől induló keskeny és rövid közöcske, melynek akkoriban szinte minden épülete kocsma volt.
Beckmanné: valószínűleg kocsmárosné a Solgränden (vö. 79. ep.) sok kocsmájának egyikében.

     80. episztola
     Macskasegge vám: a roslageni vám régi, népies neve. Bellman korában a város északi határánál feküdt, ma nagy forgalmú közlekedési csomópont vette át a helyét.
     Első tanya: (Första Torpet): kocsma a roslageni vám közelében, a brunnsvikeni öböl partján, szemben III. Gusztáv nyári lakával.

Az 1790-es években kirándulások, majálisok kedvenc célpontja. Bellman is sokszor felkereste.
     Kellgren, Johann Henric (1751–1792): jelentős költő, a felvilágosodás korának legbefolyásosabb svéd írója, III. Gusztáv svéd király barátja és irodalmi tanácsadója, az 1786-ban alapított Svéd Akadémia egyik első tagja. Eleinte elutasítóan állt szemben Bellman konvenciómentes költészetével, de miután felismerte jelentőségét, lelkes pártfogója lett, és az episztolákhoz írt előszavával a bellmani művészetnek hivatalos rangot is adott.
     Brunnsviken: tó Stockholm és az egyik északi peremváros, Solna között.
     Danderyd: a Brunnsviken-tó melletti község, ma Nagy-Stockholm északi körzetében.
     Zene: Forrása vitatott; állítólag Bellman szerzeménye.

(Carl Michael Bellman ***Fredman episztolái és dalai*** című kötetéből.)

← Előző oldal   *Következő oldal →*